

25 травня у нашому інституті відбувся день відкритих дверей. У 13 аудиторії зібралися випускники середніх шкіл, шкіл робітничої молоді, працівники підприємств м. Києва, щоб ознайомитися з роботою інституту — з факультетами, лабораторіями, кабінетами тощо. Сюди ж прийшли керівники інституту, декани, завідувачі кафедр, викладачі, студенти. Зустріч відкрила промовою-бесідою ректор інституту М. Підтиченко. Вона розповіла про спеціфіку факультетів і окремих відділів, про постановку наукової роботи в інституті, про перспективи навчання для тих, хто поступає.

Наші гості поставили ряд запитань, на які відповідали декани факультетів, окремі викладачі. Молоді було роздано оголошення про прийом до інституту, а також примірники газети «За педагогічні кадри», присвячені набору студентів. Тут же майбутні студенти висловили свої думки з приводу того, на які факультети і спеціальності вони бажають поступати. Тепла, дружня розмова була свідченням того, що до нашого інституту в цьому році поступатиме багато здібної молоді, яка любить педагогічну професію, бажає присвятити їй своє життя.

Потім гості і господарі перейшли на кафедру навчально-го кіно, де доц. Т. Абрамова познайомила їх з новою кіноапаратурою, розповіла про підготовку в інституті кадрів кінодемонстраторів. З великим

задоволенням наші юні друзі переглянули кінофільм «В ногу з життям», який дав їм ще більше уявлення про наш вуз.

Після цього молодь у супроводі деканів, представників ректорату відвідала факультети, кабінети, лабораторії, бібліотеку інституту.

Г. ГАЙДАЙ.

ФОТОНОВЕЛА

ДІТИ

Діти... діти...

Ви є продовження роду людського. Всі справи, всі наші турботи ляжуть на ваші плечі. Ми чекаємо з року в рік на ваше зростання. І це зростання приносить нашим Матерям радість, смуток, турботи, надії і сподівання. Матері бачать, як ви, діти, Гридики, Сергійки, Лариски, Петрики, Олексі, Тарасики, Маринки помаленьку пізнаєте світ, а він такий великий, неосяжний. Ви іноді помиляєтесь, а тому ваші Матері сумують, втрачають сон.

Скільки щастя приносите ви Матерям своїм першим дитячим лепетом, першим кроком, першим словом «мама».

Мати...

Скільки в твоєму серці може вміститися радості і печалі, щастя і горя, надії і сподівань, любові і смутку. І яке треба мати серце, щоб все життя любити дітей, ненавидіти зло...

Дитяча посмішка.

Світлячки, подивіться назад, і ви побачите, як ваші Матері спостерігають за вами: вони щасливі, бо на ваших личках щастя і буяння майбуття.

Ви щасливі. Це щастя дала МАТИ.

І на важких шляхах не забувайте їх, наших Матерів.

Діти — наше майбуття.

ПЕДАГОГ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ — ЦЕ ГОЛОВНЕ

19 травня відбулися звітні-виборні збори партійної організації інституту. Із звітною доповіддю на зборах виступив секретар партбюро М. Ярмаченко. За шість місяців роботи партійного бюро, сказав він, у нашій країні сталися великі зміни. Зокрема відбулися грудневий та лютий пленуми ЦК КПРС, які намітили велику програму інтенсивного розвитку сільського господарства на основі широкого застосування добрив, розвитку зрошення, комплексної механізації та впровадження досягнень науки та передового досвіду. За цей невеликий відрізок часу значно зросли ряди партійної організації. Вони поповнилися за рахунок кращих викладачів і студентів. Створилися нові партійні організації: на вечірньому та загальнонауковому факультетах, а також з працівників адміністративно-технічного персоналу інституту. В зв'язку з цим за рішенням промислового обкому КП України в інституті створено партійний комітет, а факультетським парторганізаціям надано права первинних партійних організацій.

Головна увага партійного бюро зверталася на піднесення рівня навчальної і виховної роботи серед студентів. З цією метою було скликано кілька партійних зборів на факультетах, а також відбулося кілька засідань партійного бюро. Доповідач зазначає, що успішність студентів у минулому семестрі на фізико-математичному факультеті, заочному відділі в порівнянні з минулим роком значно знизилася. Навіть на педагогічному факультеті, який загалом займає перше місце по успішності в інституті, і на сьогодні є студенти з незадовільними оцінками. Незважаючи на велику виховну роботу, проведену в групах, на курсах, у гуртожитках, все ж трапляються випадки недисциплінованості студентів, частими є пропуски лекцій, зборів, невиконання громад-

ських доручень. Партійне бюро вживало заходів і щодо піднесення наукової роботи студентських гуртків, професорсько-викладацького колективу, хоча стан з підготовкою кандидатських та докторських дисертацій в інституті бажає кращого, особливо на педагогічних кафедрах.

Велика робота була проведена в системі політичної освіти, де навчалася 575 осіб, серед них — 124 комуністи. Велику допомогу партійному бюро надавали ідеологічна комісія та комісія сприяння партійно-державному контролю. Значно покращилася в інституті шефська діяльність, лекторська пропаганда, значних успіхів досягла художня самодіяльність факультетів. В обговоренні доповіді взяли участь викладачі і студенти. Комуніст Г. Кордун вказав на недоцільність проведення річної практики студентів четвертих курсів, адже це знижує рівень їх теоретичних знань. Причиною значної кількості незадовільних оцінок на фізико-математичному факультеті, сказав він, є недостатня увага до прийому студентів на перші курси. На його думку, потрібно в цьому році більше надавати значення знанням вступників, їх нахилам і здібностям, приймати на факультет, особливо на відділ математики з англійською мовою викладання, переважно випускників середніх шкіл, які добре себе зарекомендували з обраної спеціальності. У цьому напрямі деканат вже веде необхідну роботу.

Секретар комітету комсомолу інституту Г. Максименко розповів про ту допомогу ректорату і партійному бюро, яку надає комсомольська організація у справі навчання і виховання молоді. Цьому сприяють і збори активу інституту, і спільні засідання комітету разом з кафедрою історії КПРС, і рейди перевірки відвідування лекцій студентами, особливо на педа-

гогічному факультеті. Значного розмаху в інституті набув рух за звання груп по вихованню молодих будівників комунізму, хоча цій великій справі не скрізь надають належної уваги, зокрема на фізико-математичному факультеті. Багато зроблять комсомольці влітку. Немало з них поїдуть в Цілинний край, інші — на будівництво Київської комсомольської ГЕС, на роботу в піонерські табори, на спорудження дитячих майданчиків у Радянському районі. Максименко також вказав на необхідність піднесення роботи добровільної народної дружини, художньої самодіяльності.

Виступ комуніста О. Кардаса був присвячений роботі вечірнього педагогічного факультету, на якому в цьому навчальному році значно підвищилася успішність. Цьому сприяло і те, що партійне бюро інституту, ректорат неодноразово перевіряли роботу факультету, систематично надавали йому необхідну допомогу. Проте важливо було б внести деякі зміни у навчальний процес на факультеті: можливо перейти в окремих групах на одноденні лекції, створити відповідні посібники і методичні розробки, обмінюватися досвідом з іншими вечірніми факультетами республіки тощо.

Секретар партійної організації загальнонаукового факультету Ю. Полуденко розповів про перші кроки в роботі комуністів факультету. Він звернув увагу на необхідність створення міцного студентського колективу, постійних викладацьких кадрів. Комуністи факультету вже ведуть деяку роботу в групах, на курсах, про що розповідалося на перших партійних зборах факультету нещодавно. Він звернув увагу комуністів на потребу поліпшення умов роботи деканату, висловив прохання до представника Міністерства освіти УРСР щодо

налагодження справи з відпустками студентів на навчання, чого не виконують деякі працівники освітніх установ.

Викладач В. Савенко поділилася думками щодо організації педагогічної практики. Вона вважає, що пора відмовитися від підготовки на мовно-літературному факультеті спеціалістів з двома профілями, адже це практично нездійсненне завдання. Студентів потрібно посилати на практику не в ті школи, де немає вчителів відповідних спеціальностей, а в кращі школи — там є більші можливості набути педагогічного досвіду. На думку В. Савенко, треба, щоб кафедра музики більше приділяла уваги педагогічній практиці студентів, більше цікавилася станом художньої самодіяльності. Вона вважає, що потрібно відновити діяльність університету культури, який раніше працював у нашому інституті.

Завідуючий кафедрою педагогіки С. Литвинов вказав у своєму виступі на те, що вся робота педагогічного колективу повинна бути спрямована на підготовку народного учителя, який мусить бути не тільки майстром своєї справи, але й вміти вести значну виховну роботу. Він висловив невдоволення тим, що на українському відділі ліквідовано другий профіль — викладача шкіл-інтернатів, в зв'язку з чим підготовлений кафедрою підручник з цього питання тепер фактично застарів.

Комуніст Г. Івашина звернув увагу комуністів на те, що питанню виховної роботи з дітьми і підлітками в місті приділяється недостатньо уваги. Мало дитячих майданчиків, у вихованні дітей не бере участь студентська молодь, а також громадськість. Немає в місті і суто виховних закладів для молоді.

Про роботу гуртка по вивченню проблем наукового комуні-

му розповіла Є. Кастеллі. Комуніст М. Черкун закликав викладачів, студентів активно взятися за справу будівництва студентського спортивно-оздоровчого табору, щоб він у цьому році став до ладу. Завідуючий кафедрою музики М. Лисенко вказав, що основне для викладачів кафедри — навчальна робота, а не самодіяльність, що два профілі на російському відділі треба зберегти, адже в цьому відчувають потребу середні школи.

Ректор інституту М. Підтиченко у своєму виступі зупинилася на важливому питанні підбору і розстановки педагогічних кадрів, розповіла про стан підготовки кандидатських і докторських дисертацій викладачами інституту. Ми повинні, сказала вона, готувати, виховувати власні кадри викладачів і наукових працівників, адже в інституті будуть відкриті нові факультети, кафедри, лабораторії. Серйозного ставлення вимагає підготовка кадрів через аспірантуру. Треба більше звертати уваги на прийом в інститут студентів, які люблять педагогічну професію. Особливо це стосується фізико-математичного факультету, куди часто приймаються люди випадкові, ті, що не пройшли конкурс на інші факультети, а в результаті не можуть успішно навчатися.

На зборах виступив секретар Радянського РК КП України П. Баньковський.

Партійні збори обрали партійний комітет у складі: П. Гезун, Я. Деркач, Г. Дорошко, М. Євсєєв, Є. Кастеллі, А. Медушевський, М. Підтиченко, Є. Сандакова, О. Ткаченко, Д. Тхоржевський, Л. Філіпова, П. Хропко, М. Ярмаченко (секретар парткому).

Збори прийняли рішення, спрямоване на дальше піднесення всієї навчально-виховної і наукової роботи в інституті.

Слава великого Кобзаря — безсмертна!

КОЦЮБИНСЬКИЙ — ПРО ШЕВЧЕНКА

У Чернігівському літературно-меморіальному музеї М. М. Коцюбинського експонуються матеріали про відвідання письменником могили Т. Г. Шевченка в Каневі в 1890 році. Серед них — фото з малюнка М. Коцюбинського «Світлиця біля могили Т. Г. Шевченка», текст нарису «Шевченкова могила», де є такі слова: «Сум важким каменем налягає на серце, сльози тихо котяться з очей, коли згадаєш, хто тут похований... Перед очима стає ціле життя поета, його доля чербата»... Репродукція з картини художника Киселя зображає Коцюбинського на могилі Т. Г. Шевченка. Тут же фото З. Недобровського, друга Шевченка, за спогадами якого про великого Кобзаря М. Коцюбинський написав «Причинок до біографії Тараса Шевченка».

На фото: барельєф Тараса Григоровича Шевченка у музеї М. М. Коцюбинського.

Фото В. Тимошенка.

Відзначення ювілею Шевченка, як, скажімо, ювілею Пушкіна або Шекспіра, стало святом всієї радянської культури, святом всіх соціалістичних націй. І це для нас є природним. В цьому стилі і дух нашого соціалістичного життя.

(З промови О. Т. Гончара на об'єднаному пленумі правління Спілки письменників СРСР та правління Спілки письменників України).

Шевченко і школа

О. Т. Войнова — Шевченківські дні в школі. К., «Радянська школа», 1963.

В. Я. Герасименко — Т. Г. Шевченко в боротьбі за народну освіту. Журнал «Радянська школа», 1961.

М. В. Моисеєнко — Т. Г. Шевченко о воспитании и образовании. Журнал «Начальная школа», 1961, № 3.

М. Т. Рудько — Т. Г. Шевченко і Київський університет. Видав. Київського університету, 1959.

Л. Ф. Стеценко — Вивчення творчості Т. Г. Шевченка в школі. Вид-во «Радянська школа», 1961.

С. Х. Чавдаров — Педагогічні ідеї Т. Г. Шевченка. К., «Радянська школа», 1953.

С. Х. Чавдаров, М. М. Грищенко — Т. Г. Шевченко і народна освіта. Вид-во КДУ імені Т. Г. Шевченка.

М. М. Ярошенко — Думки Т. Г. Шевченка про виховання в праці. К., «Радянська школа», 1961, № 3.

ПАМ'ЯТНИК НА СКЕЛІ

Високі скелі над Дністром. Тут колись ховалися від царських посіпак учасники Кармелюкового загоно. В роки Вітчизняної війни у цих скелях підпільники переховували зброю і документи. Та не лише цим знамениті лядівські скелі.

Коли плисти по Дністру від Могилева-Подільського, що на Вінниччині, до села Лядова, то на одній із скель можна побачити велику фігуру Тараса Шевченка. Пасажири теплохода, що курсує тут, висипають на палубу і в мовчанні дивляться на скелю.

Хто ж є автором цього незвичайного пам'ятника?

В 1919 році в лавах червоних військ, що діяли на Могилівщині, перебував молодий художник і скульптор Сергій Сліпуха. До революції він навчався у Петербурзі, в Академії художеств. Коли почалася громадянська війна, Сергій змінив різець скульптора на гвинтівку і пішов захищати Країну Рад. Час був суворий і неспокойний. Радянським загонам доводилося боротися проти численних ворогів. У ті роки Могилів-Подільський дев'ятнадцять разів переходив із рук у руки.

Коли до Лядової підступали поляки, Сергій Сліпуха забіг на хвилину до своєї знайомої, вчительки Компанієць, щоб попрощатися з нею. Несподівано в село вдерлися польські кіннотники. Шлях до відступу було відрізано, і Сергій лишився в Лядовій. Тоді він очолив підпільну більшовицьку організацію, яка вела самовіддану боротьбу проти ворогів... Але невдовзі Сліпуху вислідили. Рятуючись від ворогів, Сергій втік у скелі, що за кілька кілометрів

від села здіймаються над Дністром. Саме там він і став вирубувати з кам'яної брили пам'ятник Тарасові. Кілька разів до нього приходила вчителька, приносила їжу і звістки з села. Потім спробували вилізти на скелю білополяки, але побоялися — Сергій їх усіх перестріляв би.

Так перебував він на скелях цілу зиму, на морозі, під холодними дощами. А навесні пам'ятник був готовий. Тарас виростав прямо з кам'яної скелі — могутній, суворий, гнівний. Внизу були написані слова з вірша безсмертного Кобзаря:

...Минуть,

Уже потроху і минають
Дні беззаконія і зла.
А левичища того не знають,
Ростуть собі, як та лоза
У темнім лузі. Уповають
На корінь свій, уже гнилий.
Уже червоний, і малий,
І худосильний. Вітер з поля
Дихне, погне і полама.
І ваша злая своєволя
Сама скупається, сама
В своїй крові.

Незабаром ці місця визволили загони Радянської Армії. Вони тут недовго затримувалися — адже ворог був ще сильний, його треба було добити до кінця. З одним таким загonom пішов і Сергій Сліпуха. Дальша доля його невідома.

...А пам'ятник над Дністром стоїть. Він уже пережив чотири десятиріччя, не одна гроза прощуміла над ним. Часто біля цієї скелі збираються екскурсанти. Найсміливіші навіть збираються на неї, щоб хоч кілька хвилин постояти поряд з Тарасом.

С. ДИМІРСЬКИЙ.

ТВОРЧИСТЬ ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО КОБЗАРЯ НИНІ СТАЛА НАДБАННЯМ УСІХ НАРОДІВ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ, ВОНА УВІЙШЛА В ЗОЛОТИЙ ФОНД НАШОГО ВЕЛИКОГО РЕАЛІСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА.

М. С. ХРУЩОВ.

ВІЧНО ЖИВЕ

Є твори, поява яких у світ може вчинити багато галасу, а потім вони забуваються назавжди. І тільки літературознавці інколи нагадують про їх існування.

Твори великого Кобзаря самі знаходять шлях до сердець простого народу. Мені не раз доводилося читати поему «Наймичка», слухати оперу, але ще більше мене схвилювала екранізація опери «Наймичка» композитора М. Вериківського.

У кіно «Наймичка» стала не просто нсьвим варіантом оперної вистави. Постановники фільму І. Мелостева і В. Лапкшин створили чудове полотно, органічно поєднавши музику з вимогами кінематографа.

У центрі опери — образ Ганни. Знедолена дівчина-покритка всі сили душі віддає коханій дитині.

Сонячний ранок. Вже перші промені сонця обнімають соняшники, виблискують росинки, гудуть бджоли. І в цей чудовий ранок до села повертаються чумаки. Їх зустрічають діти, дружини, матері. Дивись ці кадри і думаєш: як прекрасно жити...

Ніч. Пливають чорні хмари, розриваються на шматки, знову стають ніби ціле, і місяць інколи виринає, та знову ховається в пільму. Щось повинно статись. І сталося. Ганна підкидає свого сина чужим людям — старим Насті і Трохиму.

Ганна боялася за себе. Гадала, що люди прокленуть, як дізнаються. Серце матері не витримує розлуки і вона повертається в чуже село, йде у найми, щоб доглядати свого сина.

Біль і тривогу викликають кадри сцени зустрічі з сином. Мати, що не може навіть себе так називати, співає синові колискову «Ой у полі, моя дитино, вдень і вночі. Підеш, мій сину, по Україні, мене кленучи». Пісня так правдиво передає почуття матері-покритки.

Не менш хвилюючими епізодами є зустріч Ганни з офіцером-гусаром. «Ти станеш офіцерською дружиною», — високомерно заявляє він, гарцюючи на коні. «Я мати офіцерського сина, і досить цього з мене», відповідає жінка.

Удар нагая. На хвилину ніби все зупинилося. Біль і тривога стискає серце за долю матері. Ніби вся природа завмерла. Що буде далі? А вона по маленьку

встала, збрала білизну, знесилена, змарніла, щоб ще раз подивитися на єдине щастя — сина.

Яка мати не мріє про той час, коли вона одружить сина, прийме до хати невістку. Мріяла про це і Ганна.

...Марко вже одружується. А мати де? Хто йому буде за матір? Адже він сирота. А вона... вона стоїть тут, поруч, побивається. Хоче увійти в кімнату та сили нема. Ганна плаче. І Марко помітив.

— Мати... ти плачеш? Мати, не плач!..

Мати... Змарніле серце наймички не витримує і вона падає на підлогу. А коли одужала Ганна, Марко говорить:

— Тітонько, прошу бути на весіллі за матір.

— Ні, не можу. Ще будуть сміятися. Я — наймичка.

Назавжди запам'яталася остання сцена, коли Ганна знову повертається в село. Хвора, вона вже в останні хвилини життя сказала:

— Марку, Марку, подивись на мене, як я змарніла.

Так, вона змарніла. Ось яка свина.

— Марку, ти знаєш, я не Ганна...

В неї нема сил сказати.

— Марку, прости мене.

— За що прости?

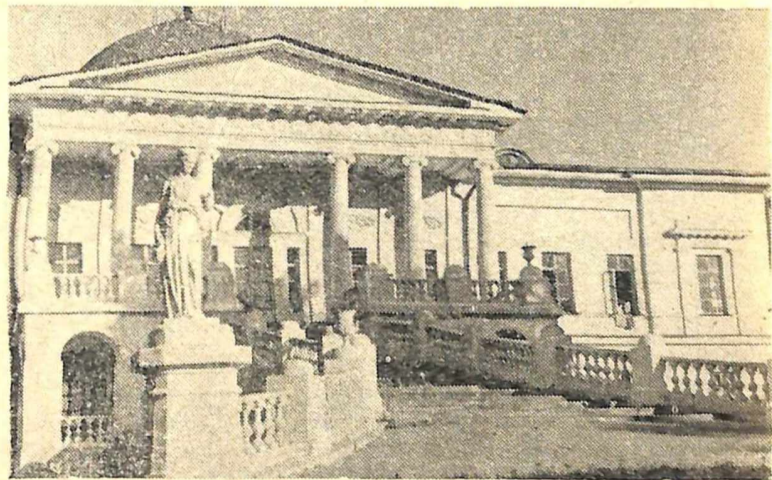
— Прости мене, мій сину, я теж мати...

І померла.

Жінка-трудівниця, жінка-мучениця, жертва соціальної нерівності.

Вдалими слід назвати екранне втілення образу Ганни артисткою В. Донською, чудові голоси Л. Руденко і Б. Гмирі, образне перевтілення яких донесло до глядача великий твір безсмертного Кобзаря.

В. ТИМОШЕНКО.

Колішній будинок пана Галагана (с. Сокоринці на Чернігівщині). Тут бував Т. Г. Шевченко. Тепер тут сільськогосподарський технікум, де навчаються 200 юнаків і дівчат.

ЙОГО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ—У СЕРЦІ НАРОДНОМУ

★ ★ ★ Великий богоборець

Українські буржуазні націоналісти намагаються всіляко принизити, знекрити атеїзм Шевченка, зобразити поета як «віруючого християнина». Проте це зухвале перекирвання правди. Поезія Шевченка глибоко викриває грабіжницьку і лицемірну суть релігії. Цьому свідченням є поеми «Кавказ», «Бретин», «Сон», вірші «Ще як були ми козаками», «Осії». Глава XIV і ін. Шевченко виступає проти всякої релігії. Він зриває маску з гнобителів-помічників, царів і попів, які обіцяють народові рай на тому світі, а на землі створили для нього справжнє пекло.

...Бо немає
Господа на небі!
А ви в ярмі падаєте
Та якогось раю
На тім світі благаєте?
Немає! Немає!

Як свідчать записи у щоденнику поета, Шевченко добре розумів мету і роль церкви в царській Росії, яка за допомогою релігійного дурману намагалася тримати в покорі багатомільйонні маси пригноблених народів. У вірші «Юридичний» Шевченко описує «безбожні діла» царя і його прихвостнів, глузує до «бога», показуючи, як релігія прикриває деспотичні вчинки експлуататорів, як церква вчить коритися насильству.

Поет вірить у наближення на-

родної революції, в те, що народ розправиться не тільки з панамі, але й з церковниками, що «правда оживе». Він закликає розбити кайдани, розірвати всі релігійні покрови, викинути геть все, що було освячене віками рабства:

Будем, брате,
З багрянців онучі драти,
Люльки з кадил закуряті,
Явленними піч топити,
А кропилом будем, брате,
Нову хату вмітати.

Геніальний поет-революціонер не дожив до того часу, коли здійснилися його найзаповітніші прагнення. Вільні радянські народи, керовані Комуністичною партією, побудували на землі земний рай, суспільство, в якому збулися мрії поета.

Доц. П. БАКУМЕНКО.

ШЕВЧЕНКО— У ДРУЗІВ

Уже стало традицією посилати студентів на наукову конференцію до Тбіліського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. Цього року у наших друзів побувала і я.

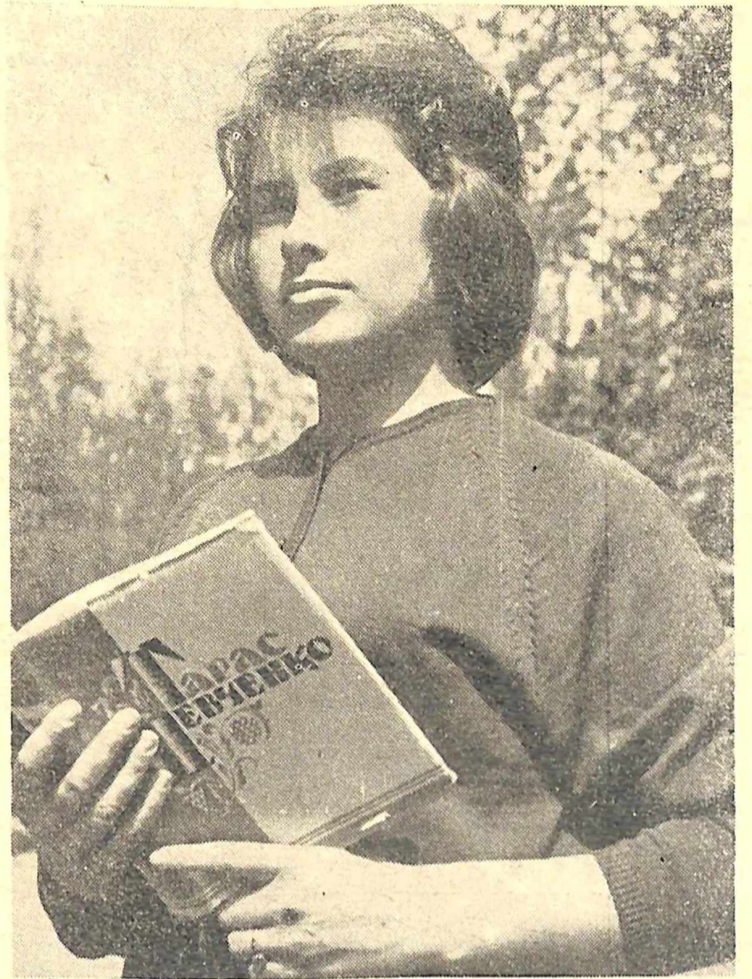
Студентська конференція відбувалася протягом двох днів. За цей короткий час я встигла познайомитися з Тбілісі, його гостинними господарями, полюбити це зелене, сонячне місто.

На конференції я виступила з доповіддю на тему: «Світова велич Шевченка». У Грузії знають і цінують поета українського народу, борця за щастя народів усього світу.

На закінчення роботи конференції ми обмінялися з представниками різних вузів країни пам'ятними подарунками.

Залишала я місто з відчуттям, що розлучаюся з хорошими друзями.

Л. КУГУК.

І чужому
научайтесь,
й свого
не цурайтесь

Т. Т. ШЕВЧЕНКО.

КОБЗАРЕВІ

Якби ти побачив широкі простори,
Яка в нас прекрасна весна!
Де сльози лилися, як море,
Квітує Вітчизна ясна!
Усе з того часу змінилось навколо:
І плесо Дніпрове, і обрїю край,
Мости і заводи, і домни, і школи,
Багатих степів золотий урожай.
Вквітчались садами асфальтові траси,
І в космос сягають величні путі.
Цієї землі ти не зміг би, Тарасе,
Впізнати сьогодні, в новому житті.

П. ЛУСТА, студент-заочник.

РОБОТЯЩИМ У МАМ

Григорій КИРИЧЕНКО

ПОЕМА

Роботящим умам,
Роботящим рукам
Перелогі орать,
Думать, сіять, не ждять
І посіане жать
Роботящим рукам.

(Т. Г. Шевченко).

I.

І буде сонце промінь нам сотать,
У здібний ґрунт. І чуть не мусим крику,
Як трошить смерть кістки отих солдат
В гранітних щелепах Балкан і Криму.
Спроможню це!.. Іх муки переніс я б.
Сутяжно в зла поступку не прохатиму,
Бо ворон брїв, що сїв над переніссям,
На шлях воніс очей моїх рогатину.
Де ґрунт запікс куском крихкого коксу,
І круглий день вразливо гаснуть маки,
В руці чіпкий затиснувши свій костур,
Лишилась там пшеничножурна мати.
Вітряк давно життя їй перекреслив,
І бачу я: між вузлуватим груддям,
У полудень, на тому перехресті,
Стримить чавунний хрест, як меч у грудях.

II.

Та ще курган поміж хлюпких отав
Далеко випнув спину неровисту,
Кому грайвітер щемно обмотав,
Навколо шії косу колосисту.
На тім кургані? Певно, ти в розпуці
Картала ще жагу свавільних губ;
Чи варто ж бо, в критичну днину, буцім,
Вправлять себе в ярмо квапливих згуб?
Хронічно вже лаштує скрізь нуждї нам
Цей реманент у зронених путях.
Мій батько теж, як вересень каштана,
Зачаток плоті кинув без пуття...
Попри усе, твій задум я — не скрило,
Чкурнуть у вуз. Бо окрім того — замість,
Кульгавий брат якмога звабну скриню
Вручив тобі і спритно видав заміж.
Ну й нек йому! Ти ясно пестив ґрунт,
Який не зміг так щиро покохати я,
Хоча тебе дітей горлатий гурт
Обсів тепер, як половці багаття.
І буду я в них словом глузд морочить,
Прозрів аби... Уникни в це й не бійсь.
Вклонись дідам в колїна перорочні,
Ще бачу їх, як гріють, далєбі,
У сонцелунь на стомленому плоті
Чоло тямке, мов соняхи похнюплєні.
Веслом легенд слова їх плоть від плоті
В колїски нам золотосонно хлюпали.

III.

Ще б мешкав там. Як жаль, що надокучили
Рогаток вчинки галасливї соїці.
В краплисту рань черемхи пахко кучері
Роняли б нам у виповненім сонці.
Зібравшись там в їжакуваті стерні
Гайстри громадою, як предки, мислять.
З горба на Схід — округлі, мов дистерни,
Керови йдуть під викочений місяць.
В кар'єр лункий зоря там кровоточить,
Де ломом я гучне каміння верг.
Мерщїй поглянь у карно-карї очі;
Любов моя у зримих болях верб,
Що пручко в'явнїсь коренем углиб,
На шлях відлунний зморено розкланялись.
Ти, мабуть, їв наш філософський хлїб,
Ножем свяченим лагідно розжаряний.
Напитись дай моїм устам турботним,
Бо корїнь я. Суть істини спостиг:
У плоть буття лише трудом скорботним,
Як шрам у тіло мушу я врости!

IV.

Нутро мое — жагуча рана пошуків,—
Кричить вона. І ти невиситий борг,
Вулкань мене! Громохкий двигіт поштовхів,
Щоб зборкав я, і мов недремний порт,
По трапу долі, вигнутому круто,
Цей витвір мозку, як принадний скарб,
Ятрить аби смагу за отчим ґрунтом,
У трюм душі я ревно опускав.

V.

Бо як не є: однак підмітив сам же,
Що гудять скрізь убогу ласку мачух.
Чи вірно це? О рідна мово, завше,
В руслі буття крамольне слово бачу.
Тобою ж бо ще кожна пора дише,
Прокляття тим (хіба цікавить, хто вони?)
З твоїх кісток, хто звив кубло затишне,
І випив очі там словам згвалтованим.
Цураюсь тих, що в груди громїздкі,
Убили вже зневаги молотком,
Обачних зрад покривлені гвіздки,
Твоїм хоча поїлись-молоком.
Ганьба тому!.. Від їх спокус навмисних,
У слів твоїх думкам не бачу меж.
Твій пагін я, у повідь буйну мислі,

VI.

Чолом тобі, моя ти ЗОРЕ й МЕЧ.
У надрах мозку жити будеш — доки
Провісно буде іскра жїть у камені!
Єство людське нехай забгне мїй докір,
І щоб ніхто про смерть не нарікав мені.
Не вірю в це! Порочні глузду вади
Відкиньмо геть від сонячних відрод.
Так боляче від серця відривати,
Рядки оці, немов бинти від ран.

VII.

Як гне коваль круту підкову вправно,
Хребта отак гне праця нам... І досить
Принишло глїть! Що стверджувать, як правда,
Приглянься, либонь: той стаєа і досі
По дну кишень, той згорбивсь коло скарг,
Той лічить пні на самовільних рубках.
Так збірно ми, як зерна в колосках,
Проте живем з власних шкаралупках.
Проклюймо їх! Чи будем скніти? Поки?!
Обридло вже...
Уздрїть повинний кожен,
Що розум твій іскрить, як грань епохи,
Виходьмо з душ! (Хіба є плюскла може).

VIII.

У ґрунт грузький втискать бадьорі бруки,
Обмацати снагкий скелет фундамента.
Бо хочу я, щоб труд невітні руки
Вручив синам, як пару бивнів мамонта.
І прагну теж не бути побічним свідком,
Нам звершень путь ніхто ще не відтяв.
Я заздрю тим, хто ПРАВДИ гожим злитком
Проникне в сейфи скреслого життя...
Давай згорим в його червоній топці,
Звитяги промінь марно щоб не чах,
А перетнувся різко в одній точці,
Немов дві грані скуютого меча!

Наука й практика йдуть поряд

ЩОБ ЕФЕКТИВНИМ БУВ УРОК

Враховуючи надзвичайно важливе значення уроку як основної форми педагогічного процесу, Київське обласне відділення Педагогічного товариства УРСР, Тетіївський районний відділ народної освіти та Тетіївська районна рада Педагогічного товариства організували науково-практичну конференцію вчителів і наукових працівників з питання: «Шляхи підвищення ефективності уроку».

На пленарному засіданні було присутніх 400 делегатів — учителів, викладачів нашого інституту, працівників Науково-дослідного інституту педагогіки, методистів Київського обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів. У роботі конференції взяв участь Т. Шашло, завідувачий Київським сільським облВНО.

Делегати заслухали доповідь голови Київського обласного відділення Педагогічного товариства УРСР доц. І. Тертичного на тему: «Шляхи підвищення ефективності уроку», а також доповідь директора Тетіївської опорної середньої школи № 2 В. Скопчик — «Внутрішній контроль і керівництво як засіб підвищення ефективності

уроку». Потім відбулися засідання секцій початкових класів, хімії, фізики, математики, української, російської мови та літератури, біології, географії, виробничого навчання, іноземних мов, співів, фізвиховання, де були заслухані доповіді вчителів та наукових працівників. У роботі секцій взяли участь працівники нашого інституту в. о. проф. Д. Ніколенко, доценти В. Войтушенко, Ф. Бугайко, Г. Бевз, І. Пакшин, М. Терещенко, Л. Пивоваров, які також виступили з оригінальними науковими доповідями з окремих питань підвищення ефективності уроку.

Учасники конференції оглянули організовану членами педагогічного товариства педагогічну виставку, де було представлено зразки кращих уроків з мов, літератури, фізики, хімії, біології, історії, виробничого навчання, початкових класів тощо.

Перша районна науково-практична конференція вчителів Тетіївського району ставила за мету привертнути ще більшу увагу вчителів, наукових працівників до основної форми навчання в ра-

дянській школі — уроку як єдиного процесу навчання і комуністичного виховання. Там було обговорено ще раз досвід щодо підвищення ефективності уроку кращих учителів шкіл Липецької, Ростовської, Київської та інших областей, а також досвід кращих учителів Тетіївського району, які мають у цьому напрямі значні досягнення. Науково-практична конференція показала, що всі складні питання навчання і виховання можуть бути успішно вирішені у тісному співробітництві вчителів і наукових працівників.

Доц. І. ТЕРТИЧНИЙ.

Перші складені заліки! Перші хвилювання і радощі! А передо ще так багато роботи — незабаром екзамени. До них сумлінно готуються Л. Марусенко та З. Ткачук, студенти ІІ курсу дошкільного відділу, яких ви бачите на фото.

Студенти — для будівництва

Відбулася традиційна студентська наукова конференція наукових гуртків фізико-математичного факультету. Вона показала, що студенти, як і в минулі роки, крім програмового матеріалу, з задоволенням працюють над темами, які не включені в програму вузу. Деякі з робіт мають практичне значення.

Наприклад, лабораторія молекулярної фізики працює над питанням вивчення стану де-

яких будівельних матеріалів в умовах Крайньої Півночі, де зараз ведеться велике будівництво. У роботу по вивченню теплофізичних властивостей деяких будматеріалів активно включилися студенти третього курсу відділу фізики П. Лучицький, М. Шапоренко. Вони своїми руками виготовили окремі деталі, а потім змонтували і налагодили установку для вивчення значення теплофізичних коефіцієнтів. Для цього довелося ви-

конати ряд токарних і слюсарних робіт. У цьому їм допомогли набуті в інституті знання, адже студенти при виготовленні установки самі робили необхідні креслення, конструювали. До того ж вони прочитали в процесі роботи багато додаткової, спеціальної літератури.

І ось установка готова, перевірено робочі формули, а також проведено ряд дослідів. Одержані результати — перші наслідки кропіткої праці. Вони будуть використані у подальшій роботі лабораторії.

Робота П. Лучицького і М. Шапоренка рекомендована на міжвузівську студентську наукову конференцію м. Києва. Побажаємо нашим друзям нових творчих успіхів.

В. БАРАНОВСЬКИЙ, аспірант.

Лекції читає москвський професор

У нашому інституті перебуває завідувачий відділом сурдопедагогіки Науково-дослідного інституту дефектології АПН РРФСР, доктор педагогічних наук, професор С. О. Зиков. Для студентів він читає цикл оглядових лекцій з сурдопедагогіки на такі теми: «Навчання глухих дітей мови за принципом формування мовного спілкування», «Методи навчання і виховання глухих дітей», «Виховання глухих учнів в умовах школи-інтернату».

Лекції проф. С. О. Зикова користуються великою популярністю в студентів дефектологічного відділу. Вони сприяють підвищенню теоретичного рівня майбутніх працівників у галузі логопедії і дефектології.

Ректорат та громадські організації інституту висловлюють глибоке співчуття доценту кафедри російської та зарубіжної літератури Кругу Івану Трохимовичу з приводу смерті його батька.

Редактор П. ХРОПКО.

Успішно і достроково склали студенти ІІ курсу українського відділу екзамен з історичного матеріалізму. Вони вже через два тижні вирушать на роботу в піонерські табори. На фото: відповідає Оксана Манзій. Викладач О. Євтушенко оцінив її знання найвищим балом.

КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ПРОЖЕКТОР

ДОКОТИЛАСЯ...

Вона навчається на фізико-математичному факультеті. Коли прийшла на перший курс, була досить звичайною дівчиною, яких багато: і вчитися прагнула, і громадські доручення виконувала. Та минуло кілька років і ніби підмінили людину. Тепер її на комсомольські збори калачем не заманеш, від громадської роботи тікає, як чорт від ладану. Вже її пробували з нею говорити, і просили, і благали, а вона одно твердить: «Та одчепіться! Потрібні мені ваші збори?! Що я там не бачила?!»

А в минулому семестрі пішло шкереберть і навчання. Галина Суходосва одержала ще й двійку на екзамені з аналітичної геометрії. Зараз вона вважає, що їй не тільки ні люди, ні навчання непотрібні, але й взагалі належність до комсомольської організації. Нехлюйство, недбалість привели до того, що вона навіть свій квиток комсомольський втратила. І не пам'ятає, при яких обставинах, де; не особливо й переживає вона цю втрату. Певне думає, що видадуть новий. Ось до чого докотилася...

А вони читають

На цьому ж факультеті є люди, які носять досить «дошкульні» прізвища — Ропало Володимир і Кусакіна Іветта. Вся біда в тому, що ці студенти зовсім не страшні, навіть смиренні, тихі, мовчазні. Вони обрали для себе дуже просту тактику: Вона виражається в словах: «Нас це не стосується». Іде, наприклад, лекція з теоретичної арифметики, у якій вони, вибачте,

ні в зуб ногою не знають, а Ропало і Кусакіна читають... журнали. Тут «Юність», «Москва» і ще кілька новинок напихвати. Ви там учитесь, слухайте, а ми, мовляв, підвищуємо свій літературний рівень, ростемо... Ми вам не заважаємо, і ви нам, будь ласка, не морочте голову з своїми науками. Читають та й годі... А екзамени, як кажуть, на носі!

З ДОСВІДУ РОБОТИ

21 травня відбулася третя наукова студентська конференція вечірнього педагогічного факультету. Вона підвела підсумки роботи наукових гуртків з дошкільної педагогіки і психології.

Доповідачами на конференції були студенти І, ІІ, ІІІ курсів. З восьми доповідей було прочитано шість, з яких кожна заслуговує на високу оцінку. Реферати студентів важливі тим, що в основу їх покладено узагальнення досвіду роботи з дітьми, адже доповідачі пра-

цюють вихователями дитячих садків.

Учасники гуртка дошкільної педагогіки, наприклад, підготували роботи з двох тем: «Естетичне виховання дітей дошкільного віку» (три доповіді) і «Роль ігор у вихованні дітей дошкільного віку» (дві доповіді). Тематика робіт з психології була присвячена питанням формування якостей особливості.

Присутні на конференції студенти і викладачі з увагою прослухали доповіді, у своїх виступах дали їм високу оцінку.

Є. ЛУКІНА.

ДЕСЯТЬ ХВИЛИН

(ЕТЮД)

ДЕСЯТЬ хвилин між парами. Десять хвилин шуму, метушні у коридорах. А потім стихає все.

Хоч кризь розчинені вікна і всміхається привабливо весняне сонце, а каштани легенько шурхотять широким листям об шибки та спокушують терпкими пахощами, але в аудиторіях з настирливістю Мартина Ідена слухаються останні теми лекцій: через кілька днів закінчується навчання. Через кілька днів розпочинається сесія. Тому під час перерв студенти збиваються купками, гортають конспекти, хтось читає недочитане за семестр, інший розповідає...

І раптом десь з другого кінця коридору пролунала пісня. То кілька студенток заспівали і співали просто так, для себе, а потім гурт збільшувався і збільшувався. Ось уже й хлопці, що курять збоку, прибасували. А пісня, як полонена в клітці птиця, шугає спочатку похололиво по коридору.

Завтра, знаєм самі, Жд'єт екзамен,

Но сердце — не камень...

І все нові й нові голоси вплітаються в пісню, яка щоразу гучнішає, ширіє сміливіше по коридору. І вже закриті конспекти, забуто, що наступна пара — семінар...

«Глобус». «Дороги». «І знову в дворі», «Вінок Дунаю»...

Висипається з аудиторій решта студентів. Яка вже там «Земельна рента», коли коридор гуде. Ніколи досі не помічав, що в коридорі може бути так тісно. І на східцях немає вільного місця. Студенти зупинились ніби на хвилинку, ну, тільки подивитись та почути... Та так і залишились стояти. І всі в якомусь пориві, і дивно, легко робиться на душі, а серце стучає в такт пісні — то тріпоче, то завмирає. До грудей підкочується щось нове й нове — легке, мов тремтливе марево, приємне, як ніжне кохання, розчиняється по всій душі, а груди розширюються, розправляються — і вже свіжі голоси вливаються в єдиний стрімкий потік пісні. І передалася вона з поверху на поверх.

Але їй тісно в широких коридорах, їй занадто тісно в аудиторіях, і вона шукає простору. А серед вуличного шуму весняного міста вловиш її — багатоголосу, бадьору і відчайдушну студентську пісню. І здається: весь інститут співає.

Та скоро затихає пісня, бо між парами — десять хвилин. Всього десять хвилин!

Петро ІГНАТЕНКО.